

Dosarul nr. 2ra-970/21

Prima instanță - (Judecătoria Bălți, sediul central) jud: A. Donos

Instanța de apel - (Curtea de Apel Bălți) jud: A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă

ÎNCHEIERE

23 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Liubov Șestacova,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Liubov
Șestacova împotriva Societății pe Acțiuni „Răut” cu privire la repararea
prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 28 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 5 noiembrie 2019 Liubov Șestacova a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SA „Răut” solicitând, conform cererii de concretizare a pretențiilor (f.d.
117), încasarea sumei de 4 964,95 de lei cu titlu de compensare a pierderii unei
părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia, a sumei
de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin hotărârea din 29 mai 2018 a
Judecătoriai Bălți, sediul central, menținută prin decizia din 27 noiembrie 2018 a
Curții de Apel Bălți, a fost admisă parțial acțiunea sa și s-a încasat de la SA „Răut”
restanța la salariu în sumă de 14 891,52 de lei.

Prin hotărârea din 29 mai 2018 s-a constatat că restanța salarială la 21 mai
2018 constituie 14 891,52 de lei, fapt confirmat prin certificatul nr.193/929 din 21
mai 2018, precum și conturile personale pe numele său pentru perioada de
referință. Totodată, ea a realizat în continuare un salariu, până la 30 august 2019 a
activat la SA „Răut”. Prin ordinul directorului general al SA „Răut” nr.26 din 20
august 2019 a fost concediată la 30 august 2019, conform art.86 alin.(1) lit.y1) din
Codul muncii, în legătură cu statutul de pensionar al salariatului. Prin certificatul
nr.169/1543 din 28 august 2019 se confirmă că la această dată datoria SA „Răut”
față de dânsa constituie 23 431,51 de lei. Conform informației financiare pentru
luna a opta anul 2019, restanța salarială la momentul concedierii constituia 27
746,62 de lei. La 2 septembrie 2019 i-a fost achitată suma de 4 000 lei din restanța
salarială, la 17 septembrie 2019 i-a fost achitată restanța salarială în sumă de
23 746,62 de lei, tot atunci fiind achitată și suma adjudecată prin hotărârea
judecătorească din 29 mai 2018 de 14 891,52 lei.

A menționat că s-a adresat față de angajator cu cereri prin care a solicitat calcularea și compensarea pierderilor cauzate prin neachitarea la timp a salariului. Însă, societatea pârâtă nu și-a îndeplinit obligația legală de compensare a pierderilor.

Iar, deoarece se atestă o neexecutare sistematică a obligațiilor angajatorului la plățile salariale, aceste sume restante urmează a fi indexate în conformitate cu normele imperative prevăzute de Codul muncii și Legea salarizării.

Modul de calculare și de plată a sumei de compensare a pierderii unei părți din salariu, în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia, este aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.535 din 7 mai 2003.

SA „Răut” avea în mod stabil datorii față de reclamantă și compensarea a fost calculată reieșind din soldul restant pentru fiecare lună.

La 1 mai 2018 pentru perioadele precedente acestei date suma datoriei salariale constituia 19 070,92 de lei, suma compensației constituie 1 230,07 lei.

Deoarece achitarea datoriilor restante pentru anul 2018 nu s-a efectuat până în anul 2019, calculele se realizează pentru luna corespunzătoare a anului 2018, cu referire la indicele 107,3 din decembrie 2017. Suma compensației calculate pentru anul 2018 constituie 2 429,68 de lei.

La 1 ianuarie 2019 suma datoriei salariale a constituit 30 958,89 de lei, în septembrie 2019 suma datoriei salariale constituia 45 007,06 lei.

Indicele prețurilor de consum pentru anul 2018 este 103, în septembrie 2019 este 100,1. Suma compensării la 1 septembrie 2019 este 1 305,20 de lei.

Angajatorul, contrar prevederilor art.10 alin. (2) lit. h) și art. 142 din Codul muncii, nu și-a îndeplinit obligațiunile privind achitarea la timp a salariului față de dânsa, astfel consideră necesar de a fi calculată compensația.

Întreprinderea nu s-a conformat prevederilor legislației, iar ea a fost nevoită să realizeze acest calcul reieșind din datele contabile, datele statistice obiective și conform formulelor stabilite în Hotărârea Guvernului nr.535 din 7 mai 2003.

Urmare a calculului efectuat, compensația pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului constituie în total 3 734,88 de lei, care constă din compensația pentru salariul neachitat la timp în sumă de 2429,68 lei calculată pentru sumele din anul 2018 și compensația pentru salariul neachitat la timp în sumă de 1 305,20 de lei calculată pentru sumele din anul 2019.

Totodată, reclamanta a invocat că prin neachitarea în termen a salariului i-a fost cauzat un prejudiciu moral estimat în sumă de 5000 lei, care este proporțional și echitabil în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

Prin hotărârea din 13 octombrie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul central, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Liubov Șestacova împotriva SA „Răut” cu privire la repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 30 octombrie 2020, Liubov Șestacova a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând casarea acesteia și emiterea unei soluții noi prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 28 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Liubov Șestacova și s-a menținut hotărârea din 13 octombrie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul central.

În motivarea soluției, Colegiul instanței de apel a conchis că reclamanta nu a prezentat probe pertinente, concludente și utile care ar confirma suma pretinsă cu titlu de pierderi cauzate de neachitare la timp a salariului, în mărime de 4 964,95 de lei. Iar, calculele efectuate de Liubov Șestacova, anexate la cererea de chemare în judecată nu au suport probator și acestea nu corespund Modulii de calculare și de plată a sumei de compensare a pierderii unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.535 din 7 mai 2003.

Instanța de apel a reținut că SA „Răut” a calculat compensarea pierderii unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia față de reclamantă, iar aceasta a primit integral suma restanței salariale, inclusiv compensația, în luna septembrie 2019, calculul fiind efectuat în corespundere cu Hotărârea Guvernului nr.535 din 7 mai 2003 privind aprobarea Modulii de calculare și de plată a sumei de compensare a pierderii unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia.

La 29 aprilie 2021, prin intermediul poștei (f.d.181), Liubov Șestacova a declarat recurs împotriva deciziei din 28 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă sau restituirea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului recurenta a invocat că decizia este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a), b), c), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

La concret, recurenta a susținut că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, Liubov Șestacova nu a primit compensație pentru pierderea unei părți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia, fapt confirmat în ședințele de judecată și de pârât, nu au fost dovedite circumstanțele considerate ca fiind stabilite, au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material și principiul dreptului la un proces echitabil, precum și, a fost încălcat dreptul de proprietate al reclamantei.

Consideră că concluziile și legislația aplicabilă cauzei, enunțate de instanța de apel, vin în disonanță cu soluția acesteia și este în contradicție cu dispozitivul deciziei.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată recurentei prin intermediul poștei (f.d.161) la 2 martie 2021, fiind recepționată de către aceasta la 6 martie 2021 (f.d.164).

Din aceste considerente, Colegiul consideră că recursul din 29 aprilie 2021 este declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea

despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Copia cererii de recurs depusă de Liubov Șestacova a fost expediată SA „Răut” la 17 mai 2021. Însă, până la data examinării admisibilității recursului, reprezentantul intimatei nu a depus referință prin care să expună poziția sa.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva

Italiai, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Liubov Șestacova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Liubov Șestacova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari